

چیستی، چرایی و چگونگی

نماز

دبیرخانه ستاد عالی طرح میثاق

انتشارات فرآهنگ اندیشه

تهران - ۱۳۸۵

سنائی، فر. اکبر، ۱۳۴۰ -
چیستی، چرایی و چگونگی نماز / مؤلفین اکبر سنائی فر، سلمان
سلگی. - تهران: سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نیروی مقاومت بسیج،
معاونت فرهنگی، پرورشی، انتشارات فرهنگ اندیشه، ۱۳۸۵.
۱۰۴ ص.

ISBN 964-96331-6-2: ۹۰۰۰ ریال

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیفا.

۱. نماز - فلسفه، الف. سلگی، سلمان، ۱۳۳۸ - ب. سپاه پاسداران
انقلاب اسلامی، نیروی مقاومت بسیج، معاونت فرهنگی، پرورشی.
۲۹۷ / ۲۵۳ ج ۹ / ۱۸۶ / ۲ BP

کتابخانه ملی ایران

۸۵-۳۶۳۶ م

دبیرخانه ستاد عالی طرح میثاق

نام کتاب: چیستی، چرایی و چگونگی نماز
مؤلفین: اکبر سنائی فر - سلمان سلگی
ناشر: انتشارات فرهنگ اندیشه
نوبت چاپ: اول، بهار ۱۳۸۵
شمارگان: ۱۵۰۰۰ جلد
بها: ۹۰۰۰ ریال
شابک: ۹۶۴-۹۶۳۳۱-۶-۲

نشانی دبیرخانه: تهران، صندوق پستی: ۴۵۵-۱۵۸۵۵

حقیقت آن است که در کار معرفی نماز، کوتاهی‌های زیادی شده است و در نتیجه آن که نماز، هنوز جایگاه شایسته خود را حتی در نظام اسلامی ما بدست نیاورده است. این مسئولیت سنگین بر دوش دانشوران و آشنایان به معارف اسلامی است که نماز را به همه به خصوص به نسل جوان بهتر بشناسانند، از کودک دبستانی تا پژوهشگر دوره‌های عالی، هر یک به فراخور ذهن و معرفت خود می‌توانند در راه شناختن نماز و رازهای آن قدم‌هایی بردارند و با ناشناخته‌هایی آشنا شوند.

(مقام معظم رهبری، ۷۰/۷/۱۶)

فهرست مطالب

عنوان صفحه

مقدمه ۱۰

فصل اول: نماز چیست؟

۱۵	انسان جستجوگر
۱۸	به چه انگیزه‌ای سؤال کنیم؟
۱۸	چه سئوالاتی و چگونه سؤال کنیم؟
۱۹	از چه کسانی سؤال نمایم؟
۲۰	فلسفه عبادات
۲۶	نماز اولین سفارش و آخرین وصیت انبیاء الهی
۲۷	نماز ستون و نماد دین
۲۸	نماز میثاق با خدا و تشکر از او
۳۰	نماز ظاهر و باطن دین
۳۱	نماز برترین عمل و محبوب‌ترین اعمال نزد خدا
۳۴	نماز معبر اصلی سلوک و بهترین وسیله تقرب
۳۶	نماز معراج مؤمن
۳۷	نماز معشوق انسان مؤمن
۳۹	نماز آیین آسمانی، پرچم اسلام و نشانه ایمان
۳۹	نماز سرود توحید و یکتاپرستی و خلوت‌نگه انسان با خدا
۴۱	نماز هدیه و عطیه الهی
۴۱	نماز علامت تشیع
۴۱	نماز زینت اسلام
۴۱	نماز تاج نمازگزار

۴۲	نماز چراغ تاریکی قیامت
۴۲	نماز معیار قبولی اعمال
۴۲	نماز بالاترین جهاد و هجرت
۴۳	نماز نیکوترین تصویر خلقت
۴۳	نماز هدیه مؤمن به خدا
۴۳	نماز قلعه نماز گزار
۴۴	نماز سفره خدا
۴۴	نماز سلاح مؤمن
۴۴	نماز جواز عبور از صراط
۴۵	نماز صفت بارز مؤمنان

فصل دوم: چرا باید نماز بخوانیم؟

۵۲	نماز اولین واجب بعد از ایمان به توحید و معاد
۵۳	نماز مایه آرامش دلها و پاسخ به نیاز معناخواهی انسان
۵۷	پاسخ به ندای فطرت
۵۹	نماز وسیله راه یابی
۶۰	نماز کلید خوشبختی، سعادت و رستگاری
۶۱	نماز زداینده خودبینی و تکبر
۶۳	نماز بزرگترین عامل تربیت
۶۵	نماز بازدارنده انسان از گناه و محوکننده گناهان
۶۷	نماز برطرف کننده مشکلات و سختی ها
۶۸	نماز کلید بهشت و دوری از آتش جهنم
۷۰	نماز مایه نزول رحمت الهی و گشایش درهای آسمانی
۷۲	نماز مهریه حورالعین

۷۲ نماز خوان مورد اعتماد و احترام همه است

۷۳ نماز و انتخاب دوست خوب

فصل سوم: چگونه نماز بخوانیم؟

۸۱ نماز باید با حضور قلب و خاشعانه باشد

۸۶ نماز باید خالصانه باشد

۸۹ نماز باید خاشعانه و خاضعانه باشد

۹۱ نماز باید عاشقانه باشد

۹۳ نماز باید آگاهانه باشد

۹۴ نماز باید به جماعت خوانده شود

۱۰۰ نماز را به موقع بخوانیم

۱۰۲ تصوّر آخرین نماز

۱۰۳ منابع

نماز زیباترین جلوه پرستش و والاترین گونه نیایش است و جلوه‌ای زیبا از بندگی و عبودیت و سرآغاز صعود به رفیع‌ترین قله‌های معنویت و معرفت و شناخت الهی و سعادت جاودانی و راهی است به سوی کسب زیبایی‌های معنوی و برترین درجات خلوص و ایمان، نماز این ودیعه بزرگ آسمانی، نور چشم پیامبر (ص) و اولیای دین، مفتاح بهشت و مطمئن‌ترین وسیله جهت حضور در برابر حق و کسب رضای اوست و از چنان اهمیت و جایگاهی برخوردار است که با هیچ بیانی نمی‌توان به ترسیم حتی گوشه‌ای از آن پرداخت مگر اینکه با تدبّر در آیات سعادت‌بخش قرآن و الهام از معارف بیکران این کتاب آسمانی و نیز فرمایشات گهربار پیشوایان معصوم (ع)، برخی از ابعاد جهالت و غفلت خویش را نسبت به آن برطرف نموده و به درجاتی از فهم و معرفت نائل شویم.

مقام معظم رهبری در وصف نماز می‌فرماید:

نماز و نیایش، ارتباط صمیمانه‌ای است میان انسان و خدا، میان آفریده و آفریدگار، نماز تسلی‌بخش و آرامش‌گر دلهای مضطرب و خسته و به ستوه آمده و مایه صفای باطن و روشنی روان است. پیمان و انگیزه تحرّک و بسیج و آمادگی در حالتی صمیمانه و دور از رنگ و فریب است، برای نفی هر چه بدی و زشتی است و تدارک هر چه نیکویی و زیبایی، برنامه‌ای است برای بازیافتن و آگاه‌ساختن خویش و ... کوتاه‌سخن، رابطه‌ای و استفاضه‌ای مداوم است با سرچشمه و پدیدآورنده همه نیکی‌ها.^۱

^۱ - سیدعلی خامنه‌ای، از ژرفای نماز، (انتشارات بعثت، ۱۳۵۵)، ص ۶.

نماز اقرار صادقانه به بندگی خدا و سپری است در مقابل وسوس، دامها و اوهام شیطانی، نماز عزتبخش انسان مسلمان و همچون شناسنامه‌ای است که ریشه تمامی تعلقاتش، وابستگی‌هایش، شرف و حیثیت و اصالتش و تمامی آنچه به او و مسلمانی‌اش معنا می‌بخشد در آن ثبت و ضبط گردیده است.

نماز سرود ملی مسلمانی و شعار همبستگی مؤمنان است که فراتر از هر ملیت و نژاد و قومیتی برای مسلمانان هویت‌ساز و عزتبخش است و مسلمانی به آن و با آن معنا می‌یابد، نماز ستون و رکن اصلی دین و برترین اعمال و وصیت حافظان راستین و مدافعان پاکباز شریعت است. نماز مستحکم‌ترین و دائمی‌ترین وسیله ارتباط انسان با خدای بی‌نیاز است و همه انسان‌ها از کوچک و بزرگ، زن و مرد، عالم و عامی، سیاه و سفید برای پیوند و انس با محبوب خود به آن تمسک می‌جویند.

نماز میدان فراخ و عرصه پهناوری است که روح و اندیشه انسان در آن وسعت می‌یابد و به گستردگی آن فرصت پرواز پیدا می‌کند.

معاونت آموزش عقیدتی سیاسی نیروی مقاومت بسیج که رسالت ترویج و تعمیق آموزش‌های عقیدتی سیاسی را بر عهده دارد بر آن است که با مشارکت دبیرخانه ستاد عالی طرح میناق، بحث آموزش نماز را طی سلسله مباحثی تحت عنوان «سرود یکتا پرستی» در سراسر پایگاه‌های تابستانی بسیج اجرا نماید.

امید است با استقبال بی نظیر عزیزان بسیجی از این طرح شاهد توسعه و گسترش فرهنگ نماز و همگانی شدن آن در جامعه اسلامی باشیم. بدیهی است عدم همت، تلاش و برنامه ریزی صحیح آحاد مردم بویژه علماء، دانشمندان، نویسندگان، هنرمندان و فرهیختگان برای توسعه کمی و کیفی نماز در جامعه

دینی نشانه ناسپاسی نسبت به این فریضه الهی است. مقام معظم رهبری در این خصوص می فرمایند:

ناسپاسی بزرگی است که کسی در محیط
اسلامی به سر برد و نماز را که برترین وظیفه
هر مسلمان است به جا نیاورد. چنین کسی
نزد خداوند و نزد بندگان خدا رو سیاه و در
حق خود مقصر است، چرا که خویشتن را از
برکات نماز محروم ساخته و درباره نماز
کوتاهی کرده است.^۱

دبیرخانه ستاد عالی طرح میثاق

^۱ - پیام مقام معظم رهبری به اجلاس سالیانه نماز، شیراز، ۱/۶/۳۷۳، به نقل از کتاب نماز گنجینه رمز و راز، پژوهشکده تحقیقات اسلامی (انتشارات زمزم هدایت، ۱۳۸۴) ص ۳۳.